

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An extendatur irritatiua potestas ad vota emissa tempore, quo vouentes
erant sui iuris. §. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

irritatione, irrationem excludi, & votum firmari: quia hoc voto tacite intendi vovens perpetuo obligari, & irrationi non subiacere. Placet mihi haec decisio. Nam voto non petendi irrationem non immutatur votum; cum non veretur circa illius obiectum. At voto non vendi irratione votum factum immutatur, & aliud denouo emittitur. Nam quid aliud est votum non vendi irratione, nisi votum exequendi rem promissam; tamen huius promissionis irrationem habes? Sed sub hac circumstantia antea obligatus non eras. Ergo quamuis cesset prius votum irratione, non cessat hoc votum non vendi irratione denouo superadditum, & irrationi non subiectum; sicut non cessat directe votum non petendi irrationem, tamen irratio prioris voti fiat.

16. Quarta & vltima difficultas est de voto disunctiuo & indeterminato vt si promittas religionem vel castitatem & post pubertatem determines castitatem; vel si promittas icinuate vno die mensis & post pubertatem diem determines, an eo ipso cessaris prius votum confirmare? Et questio procedit de determinatione, à qua non potes rescire, quod non sit per propositum sed per votum. Nam si solum propositum haberes, vnam partem disuncti exequendi, votum factum non firmas, sed illud immutatur relinqueres. Facta ergo determinatione per votum, credo hoc votum non manere irritabile. Quia est post pubertatem nouiter emissum. Votum enim sub disiunctioe & determinatione antea factum cessat continuatione, seu determinatione huius noui voti; ac proinde non manet capax irrationis, votum veto, quoad exequendam vnam partem disuncti determinatus es, nouiter est emissum; quia nouum habet obiectum; & est emissum post pubertatem. Ergo est incapax irrationis. Sanch. l. 4. de voto c. 30. num. 57. & 59. Hanc doctrinam limitat Sanch. num. 38. vt non procedat, si ignarus vel prorsus immemor potestatis irritandi prioris voti determinationem feceris. Quia non es censendus exclusisse remedium, cuius ignorantia vel obliuio fuit. Sed non placet limitatio; quia haec solum habere possit locum casu, quo prius votum disunctiuo & indeterminatum maneret. At noui voti determinatione cessat. Ergo cessat quidquid irritabile est. Adde est ex vi prioris voti obligatus esse vnam partem disuncti eligere; non tamen ex vi illius obligatus eras, te astingere ad vnum determinate eligendum. Ergo haec noua obligatio vt pote liberè assumpta in pubertate subiecta non manet irrationi; tamen cum ignorantia pubertatis irritandi prioris voti assumpta fuerit.

§. IV.

An extendatur irritatiua potestas ad vota emissa tempore subiectionis, implenda tamen subiectione dissoluta.

SUMMARIUM.

1. Duplex sententia proponitur, & tertia distinctione utrens approbatur.
2. Quid dicendum de voto filij puberis, uxoris, & serui quod ex se vel ex intentione vouentis perpetuum est? Affirmat Sanch. penitus irritare posse. Contrarium est probabilius.

1. In hac questione Sanch. l. 4. sum. c. 29. Triplicem sententiam pluribus Doctoribus patrocinatam refert. Prima negat cuiuslibet superiori hanc potestatem. Quia spectat tempore, pro quo votum obligat cui videtur attendendum, nec voluntas vouentis nec materia promissa subiectionem habent. Secunda, cuiuslibet superiori hanc potestatem concedit. Quia est voluntas vouentis, & materia promissa, spectat tempore pro quo votum obligat non habent subiectionem. At illam habent tempore quo obligatio contrahitur; & cum haec obligatio in consilio superiore fiat, in cuius grauen & iruerentiam cedit, potest ergo ab illo irritari. Tertia sententia (cui ipse Sanch. tanquam probabiliori adhaeret etiam duae praecedentes reputat probabiles) distinctione vitur de subditis plene superiori subiectis quoad voluntatem, vel quoad solam materiam promissam. Si subditi sunt plene quoad voluntatem; & horum vota est in tempus libertatis referantur, poterit superior irritare. Quia ratione poterit irritare superior vota religiosi emissa in tempus quo à subiectione fuerit liber, & pater, vel tutor vota filij impuberis relata in tempus pubertatis. Quia horum voluntas plene est superioribus subiecta; ac proinde obligari non poterit nisi cum superiorum dependencia. Si vero subditi sint quoad materiam promissam tantum, horum vota relata in tempus libertatis nullatenus superior irritare poterit. Quia sibi non prauidicant. Quocirca nec vir irritare poterit uxoris vota, nec pater filij puberis, nec Dominus serui im-

plenda tempore libertatis. Quia facta pro eo tempore nullum afferunt prauidicium. Placet mihi haec sententia.

2. Solum est difficultas de voto emisso à filio pubere, ab uxore, à seruo, quod ex se vel ex intentione vouentis perpetua est; an possit irritari à parente à marito, à Domino? v.g. vult filius pubes, vxor, seruus elemosynam quotidie se datum vel quotidie recitatum, vel omnibus sextis feriis suae vitae icinaturum, dubium est; an haec vota possint à parente à marito, à domino penitus irritari? Affirmant Sanch. d. l. 4. sum. c. 29. n. 7. Mouetur, quia haec vota aequè libertatis ac subiectionis tempus afficiunt; ac proinde irratione perfecta capacia sunt. Contrarium dicendum existimo cum Lessio l. 2. c. 40. dub. 14. num. 86. in 2. edit. Bonacin. disp. 4. g. 2. punct. 7. §. 2. circa fin. Quia supra dicti domini solum irritare vota subditorum possunt quatenus sibi prauidicant. Sed illa vota solum dominis prauidicant possunt quoad materiam contingentem tempore subiectionis; non autem postea. Ergo solum quoad illam partem suspendere vota possunt. Neque obstat, haec vota aequè libertatis ac subiectionis tempus afficere. Quia afficiunt illud diuisibiliter; est enim materia illis promissa diuisa singulis diebus correspondens, ac proinde secundum partem implendam tempore subiectionis suspendi possunt manentibus firmis quoad partem tempore libertatis implendam. Alias votum castitatis emissum ab uxore irritari possit à viro, ita vt soluto matrimonio nulla illius esset obligatio. Quod est omnino falsum vt satis colligitur ex cap. quidam & cap. placet de conuersatione conuictorum.

§. V.

An extendatur irritatiua potestas ad vota emissa tempore quo vouentes erant sui iuris?

SUMMARIUM.

1. Non extenditur ad haec vota directa potestas bene indirecta.
2. Proponitur quaedam obiectio & soluitur.
3. Vota uxoris ante matrimonium emissa non irritantur à marito, sed suspenduntur quatenus sibi prauidicauerint, & idem est de seruis.
4. Quid dicendum de votis conditionalibus emissis tempore libertatis quorum conditio tempore seruitutis impletur?

1. Respondeo potestas irritatiua directae nequaquam extenditur neque extendi potest ad vota emissa tempore quo vouentes erant sui regis, bene tamen indirecta & suspensiuua. Conclusio communis est etiam à paucis tradita sub his terminis. Ratio est. Quia ea sola vota irritare Superior potest quae sub eius beneplacito fuerint emissa. Sed vota superiorum non habent sub nullius beneplacito emittuntur. Ergo non sunt capacia directae irrationis. Quod vero indirecte irritari possunt, est manifestum. Quia virtute potestatis dominatiuae superuenientis impeditur superior potest executionem votorum sibi prauidicantium, in qua suspensione irritatio indirecta consistit.

2. Dices superior religiosus irritare potest vota à religiosi in saeculo emissa, & tutor signatus pupillo eius vota emissa tempore, quo carebat parente & tutore. Ergo potestas irritatiua directae extendi potest ad vota emissa tempore quo vouentes sunt sui iuris. Ob hanc rationem non videtur improbabile vota filiorum, qui plene efficiuntur subditi, irritari directe à superioribus posse. Nam esto non fuerint emissa sub tacita conditione absoluta beneplaciti superioris; quia nullus aderat superior; fuerint tamen emissa ex iuris interpretatione sub conditione beneplaciti superioris, si existeret. Quod certe videtur necessarium in pupillo vouente, dum caret parente & tutore, vt hac ratione eius imbecilli iudicio & diminuta discretioni prouideatur. Lessio l. 2. c. 40. dub. 15. num. 93. in 2. edit. Ceterum quia communis sententia firmat nulla ratione vota emissa tempore libertatis irritare directe posse à potestate dominatiuae superueniente, sed solum suspendi; respondeo supra dictae obiectio; superiorum religionis non irritare vota religiosi in saeculo emissa, quia professione religionis tanquam solutione illorum perfectissima extinguuntur. Quod si ea religiosus tempore professionis approbauerit, & in eis persistere voluerit, irritari poterunt à Praelato. Quia sunt tempore subiectionis emissa; vota vero pupilli seu minoris nemini subiecti suspendi, sed non irritari poterunt à tutore vel curatore superueniente. Quia nullibi est cautum, eos habere potestatem ea vota directe irritandi; & potestate indirecta sufficienter prouidere possunt pupilli seu minoris administrationi.

3. Ex his inferretur; vota uxoris tempore libertatis emissa suspendi à marito posse quatenus sibi prauidicauerint & non aliter.

aliter. Nam esto maritus haberet potestatem irritandi omnia vota uxoris tempore matrimonij emissa (vt multis placet) nullo modo hac potestate gaudet comparatione votorum tempore libertatis emissa. Quia ei nec ob promissionem, neque ob voluntatem promittentem, neque ob materiam promissam illa vota, cum sunt, subiiciuntur. Restat ergo vt solum tempore matrimonij subiiciantur ob præiudicium quod ei prouenire potest ex executione talium votorum; ac proinde solum ex hac causa capacia sint indirecte irritationis. Sic post alios antiquiores docent Syluest. verbo *votum* 4. q. 2. d. 1. Natuar. c. 11. num. 65. Azor 1. p. lib. 11. c. 17. q. 14. Valent. 2. 2. diff. 6. qu. 6. punct. 6. num. ult. Suar. l. 6. c. 4. num. 16. c. 7. num. ult. Sayro in Clauj Regia l. 6. c. 10. num. 11. c. 19. Sanch. aliis re- laris l. 4. c. 31. num. 9. Quæ à fortiori procedunt in votis ser- uorum tempore libertatis emissis, quæ à superueniente domi- no solum suspendi non irritari possunt. Et tradit Azor q. 2. c. 10. Suar. cap. 3. num. ult. Sayro c. 10. nu. 18. Sanch. n. 14. c. 4. Sed inquiret: an vota conditionalia emissa tempore lib- eritatis, quorum conditio tempore subiectionis impletur, cen- senda sint ac emissa tempore subiectionis; ita vt possint à su- perueniente superiore penitus irritari casu, quo tunc emissa possent? Respondet Sanch. d. cap. 31. num. 17. Si conditio per accidens contingit, vt si mulier soluta vocat eleemosynam, si natus ex Azia venerit, & venit tempore quo nupta est illa vota reputanda esse ante subiectionem emissa; quia ante subiectionem tota obligatio contracta est, & conditio per accidens con- tingit, & ex contingenti per accidens non est res diudi- canda. Si autem per se contingat conditio, vt si vocas elee- mosynam si talem duxerit, cito alicui possit videri tempore subiectionis emitti, quia tunc perfecta obligatio confluit; ac credit censenda esse tempore libertatis emissa. Ducitur primò: quia votis sicut & contractibus non potest noua conditio addi, sed cum sunt totam suam perfectionem habent & ergo facto voto tempore libertatis non potest aliqua conditio superaddi, quam antea non haberet. At cum factum est, non habuit con- ditionem beneplaciti Superioris. Ergo ex superueniente subie- ctione illam habere non potest, cum in suo esse perfectum sit. Secundo mouetur, quia cito in legatis inspicitur tempus con- ditionis impleta, secus est in contractibus, in quibus inspicitur tempus quo irriti sunt, *leg. si filius familias* 78. ff. de verbo- rum obligat. At votum quia promissio est & obligationem indu- cit assimilatur contractibus. Ergo tempus quo factum est, in- spici debet. Sed est factum tempore libertatis. Ergo illo tem- pore emissum reputandum est.

Cæterum aliter distinguendum censet. Si conditionis appositio non sit libera videnti, vel quia ex alterius vol- untate pendet, vel quia casu contingit, verissimam cen- seo supradictam sententiam; eo quod tota illius voti obliga- tio ante subiectionem contracta sit. Nam appositio illius conditionis, quæ videnti voluntaria non est, non potest esse voluntaria suscepcio obligationis. Verum si con- ditio ex libera videnti voluntate pendet, vt si promit- teret eleemosynam si exiret, si Petrum alloqueretur, si imagi- nem Virginis inuideret, & tempore subiectionis hanc condi- tionem apponit, reputandum est votum illud eleemosynæ tem- pore subiectionis factum. Nam cum tota obligatio illius voti pendeat ex libera voluntate videnti apponenti conditionem; tunc censendum est, verè & propriè emitti; cum liberè con- ditio apponitur; siquidem appositione illius conditionis susci- piatur obligatio. Et confirmo ex doctrina tradita hoc puncto, §. 1. quamque ipse Sanchez approbat; ibi enim probauimus votum conditionale emissum in pueritia, cuius conditio vo- uenti libera impletur tempore pubertatis ex affectu ad rem promissam, si mari, & tanquam emissum in pubertate iudi- candum esse. Ergo in præsentem idem dicendum est. Neque ob- stant rationes quibus ducitur Sanchez. Fateor voto illi con- ditionali facto tempore libertatis nullam superaddi posse con- ditionem beneplaciti Superioris. At nego non superaddi dictam conditionem voto absoluto tacitè emisso appositione liberæ conditionis. Ad secund. concedo votum assimilari contracti- bus; sed nego in contractibus gratuitis quorum obligatio ex conditione liberè apponenda à contrahente pendet, non esse inspiciendum tempus conditionis appositæ; cum tunc suscipia- tur obligatio & non antea.

§. VI.

An extendatur irritatiua potestas ad vota execu- tioni mandata, & ad promissiones humanas, & ad vota realia defuncti quæ in hæredes tran- sferunt.

S V M M A R I V M.

3 Non extendatur irritatiua potestas ad vota executioni man- data.

2 Neque ad promissiones homini factas ex Superioris licentia.
3 Neque item ad vota translata in hæredem.

1. **H**is omnibus supradictis negatiuè est respondendum. Prima nullatenus irritatiua potestas extenditur ad vota perso- nalia vel realia executioni mandata. Sic Caiet. 2. 2. q. 88. art. 8. dub. 2. Sotus l. 7. de iustit. q. 3. art. 1. vel. *maiori* autem. Valent. diff. 6. q. 6. p. 6. q. 3. Sanch. l. 9. de matrim. diff. 40. num. 12. c. l. 4. sum. c. 27. num. 3. Ratio est manifesta quia votum execu- tioni mandatum cessat. Ergo non est casus irritationis. Adde si votum reale sit & executioni fuerit mandatum non potest Super- ior rem traditam reuocare. Vnde si ex licentia Superioris promissit calicem Ecclesie, & promissum tradidit, nequit Superior reuocare. Quia traditio factus est sub alterius do- minio, *leg. traditio* 20. Cod. de pactis.

2. Secunda conclusio non potest superior irritare promissionem homini factam ex eius licentia. Sic docet Suar. *tem. 2. de Relig.* l. 6. de voto c. 6. num. 3. Bassi. Legion. l. 10. c. 17. §. 1. n. 17. Sanch. lib. 9. de matrim. diff. 4. num. 14. c. l. 4. sum. c. 27. num. 2. 3. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 13. num. 77. ad secund. in 2. edit. Ratio est. Quia promissione factus est promissario ac- quisitum. Sed ius promissio acquiri nequit superior in- fringere. Ergo nequit promissionem factam irritare.

Dices, superior potest promissionem Deo factam, antequam executioni mandata sit, infringere; quia est dominus voluntatis promittentis, ergo etiam poterit irritare promissionem homini factam. Deinde subditus non tenetur exequi promissionem, si superior interdicit vt tradit Lessius & Sanchez *supra*. Quia cum superior adhuc data licentia promittendi, & promissione facta dominus sit voluntatis subditi potest à promissionis executione subditum impedire. Ergo irritare promissionem poterit saltem indirectè. Et ita tenet Aragon 2. 2. q. 88. art. 8. fol. 100. Nec videtur improbabile.

Nihilominus respondeo posse superiore irritare promissionem Deo factam; non tantum quia dominus est voluntatis subditi, sed quia Dei vices gerit, cuius nomine tenetur. At cum non gerat vices promissarii, iure acquisitum per promissionem remittere non potest. Ad secund. nego superiore contradicere posse executioni promissionis factæ ex eius licentia; quia ea promissio non imbit conditionem si superior non contradixerit. Alias nullus cum religiosis auderet contra- here, si promissiones firmæ non essent, & pro voluntate super- ioris teneri subditum promissionem omittit; quia illa contra- dictio est iniusta, ac proinde releuare non potest ab obliga- tione contracta.

3. Tertia conclusio, vota translata in hæredem irritare super- ior videnti non potest, tum quia hæres superior non est. Tum quia hæres non obligatur ex voto, sed ex iustitia ex ratio- cum defuncto contractu, & obligationes ex iustitia irri- tabiles non sunt. Tum denique, quia ad hæc vota sit transla- ta in hæredem potestas dispensandi & commutandi vota non extenditur, neque extenditur potestas irritandi. Sanch. l. 4. sum. cap. 24. num. 57.

P V N C T V M IV.

Qualiter & quando irritatio concedi possit?

S V M M A R I V M.

- 8 Si negetur subdito licentia in perpetuum exequendi votum, censetur irritatum.
- 2 Debet tamen Superior votum cognoscere.
- 3 Non est irritatio si pro determinato tempore licentia negetur.
- 4 Irritatio & suspensio procedens à potestate dominatiua nulla indiget causa ad sui valorem.
- 5 Plures affirmant sine causa in se concedi posse. Sed probabilius est esse saltem veniale peccatum.
- 6 Fieri potest irritatio etiam subdito inuito.
- 7 Non est necessaria cognitio voti irritandi si votum esse cogno- scat.
- 8 Quid si ex parte irritantis dubium sit, an sit verus Super- ior? Sub distinctione respondetur.
- 9 Ob dubium ex parte videntis non impeditur Superioris certa potestas.
- 10 Error communis esse supplet iurisdictionis defectum, non tamen defectum potestatis dominatiuæ.
- 11 Qualiter irritatiua potestas delegari possit.

1. Superior votum irritat, quando voto cognito denegat subdito absolute licentiam illud exequendi sine illa tem- potest